

DOI: <https://doi.org/10.35546/kntu2308-8834/2020.1.12>

УДК 351

Дурман Олена Леонідівна

доцент кафедри державного управління і місцевого самоврядування
Херсонського національного технічного університету,
кандидат наук з державного управління

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА 2015-2030 рр.

Впровадження принципів сталого розвитку вимагає формування стратегічного бачення напрямів розвитку, яке має базуватися на новій філософії мислення та нових аспектах політичної діяльності. Перехід до принципів сталого розвитку вимагатиме глибоких структурних змін в управлінні та нових методів роботи в різних сферах економічного, соціального та політичного життя.

Система управління сталим розвитком повинна базуватися на моделі державного управління, яка передбачає конструктивну взаємодію державних, державних та приватних структур. Впровадження такої моделі пов'язане з реалізацією низки складних управлінських завдань, таких як формування єдиного бачення розвитку країни, галузей та регіонів; визначення стратегічних цілей та пріоритетів розвитку; зміцнення інституцій, спрямованих на участь зацікавлених сторін у прийнятті рішень, міжгалузевій та міжрегіональній взаємодії та довгостроковому плануванні з урахуванням інтересів майбутніх поколінь; прийняття узгоджених рішень із участю зацікавлених сторін тощо.

Сталий розвиток - це розвиток суспільства, яке відповідає потребам сучасних поколінь і не загрожує здатності майбутніх поколінь задовольняти свої потреби.

Основна мета ПРООН в Україні - підтримка України на шляху сталого людського розвитку, спрямованого на створення багатой, демократичної та сильної держави, в якій ніхто не залишиться позаду, і враховує думки кожного та кожного.

Цілі сталого розвитку (ЦРТ), які також називаються "глобальними цілями", є загальним заклик до дії щодо подолання бідності, захисту планети та забезпечення миру та процвітання для всіх людей у світі.

Отже, для того, щоб Україна дотримувалася глобальних євроцентричних напрямків та темпів глобальних перетворень у своєму стратегічному розвитку, необхідно якомога швидше створити систему прийняття стратегічних рішень, що дозволить скористатися глобалізацією як засобом вирішуючи проблеми всього людства і водночас відповідаючи на виклики, характерні для України. Зокрема, одна з них - це поєднання прискореного економічного зростання та економічної трансформації, заснованої на принципах сталого розвитку. Це завдання є і метою, і засобом публічної політики; її реалізація не лише збільшить можливості України у світовій конкуренції, але й стане джерелом фінансових ресурсів та людського капіталу для вирішення ряду гуманітарних, соціальних та інтеграційних проблем.

Ключові слова: державне управління, глобальне управління, Цілі сталого розвитку, ООН, ПРООН, стратегічні напрямки.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Підтримка країн на шляху сталого людського розвитку, спрямованого на створення заможних, демократичних і сильних держав, в яких ніхто не залишається осторонь і враховується думка кожного, покладена в основу Програми розвитку ООН (ПРООН). ПРООН є глобальною агенцією ООН у галузі розвитку, яка підтримує стратегічні ініціативи з розбудови спроможності, спрямовані на сталий людський розвиток та зростання, користь від якого отримують усі. Діє ПРООН і в Україні [1].

Через налагодження партнерства з національними, регіональними та місцевими органами влади, громадянським суспільством і приватним сектором ПРООН надає підтримку Україні в її зусиллях із викорінення бідності, підвищення потенціалу населення, забезпечення рівного доступу до результатів розвитку, збереження навколишнього середовища та сприяння демократичному врядуванню.

Упровадження принципів сталого розвитку потребує формування стратегічного бачення напрямків розвитку, в основі якого має бути нова філософія мислення й нові аспекти політичної діяльності. Перехід на засади сталого розвитку вимагатиме глибоких структурних змін в управлінні та нових методів роботи в різних галузях економічного, соціального та політичного життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Напрямами глобальних цілей сталого розвитку України задля світової інтеграції свого часу займалися багато українських учених (Гречко Т., Лісовський С., Романюк С., Руденко Л. [2], Марушевський Г., Павличенко П., Тимочко Т., Гороховець Є. [3], Жаліло Я., Ковалівська С., Максюта А., Ніколаєв В., Онуфрик М., Прокіп А., Яковенко І. [4], Громоздова Л., Громоздов В. [5], Конононенко О. [6]).

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Система управління сталим розвитком має базуватися на моделі публічного

урядування, яка передбачає конструктивну взаємодію державних, громадських і приватних структур. Запровадження такої моделі пов'язано з реалізацією низки складних управлінських завдань, таких як формування спільного бачення розвитку країни, галузей і регіонів; визначення стратегічних цілей та пріоритетів розвитку; зміцнення інституцій, спрямованих на участь заінтересованих сторін в ухваленні рішень, міжгалузеву і міжрегіональну взаємодію та довготермінове планування, що враховуватиме інтереси майбутніх поколінь; ухвалення узгоджених рішень за участі заінтересованих сторін тощо.

Цілі сталого розвитку (далі – ЦСР) замінили Цілі розвитку тисячоліття (ЦРТ), термін яких закінчився наприкінці 2015 року. Метою ЦРТ було прискорення розвитку через поліпшення соціальних й економічних умов у найбідніших країнах світу. ЦРТ – це також наполегливий заклик до того, щоб світ переходив на більш сталу траєкторію розвитку.

Для України стрижнем стратегії економічного та соціального розвитку на період до 2015 р. мало стати створення реальних передумов розв'язання основного геополітичного завдання нашої держави – вступу України до Європейського Союзу (ЄС). Поки що вдалося підписати лише Угоду про Асоціацію «Україна – ЄС», але це лише перший крок до виконання поставленого завдання – вступу до ЄС.

Формування цілей статті. Метою статті є проведення теоретичного аналізу Цілей сталого розвитку з точки зору державного управління з метою формування стратегічних напрямків розвитку України на 2015-2030 рр.

Виклад основного матеріалу. Ідея ЦСР зародилася на Конференції ООН зі сталого розвитку, що відбувалася в Ріо-де-Жанейро 2012 року. Головне завдання полягало у виробленні комплексу цілей, спрямованих на розв'язання нагальних екологічних, політичних та економічних проблем, що постали перед нашим світом [7].

25 вересня 2015 року 193 держави-члени ООН на Саміті зі сталого розвитку в Нью-Йорку схвалили Цілі сталого розвитку до 2030 року. Лідери усіх країн висловили підтримку переходу на засади сталого розвитку та визначають власний шлях досягнення ЦСР, які встановлюють конкретні завдання до 2030 року у всіх сферах. Для адаптації Глобальних ЦСР до національних умов важливо, щоб законодавець максимально імплементував у вітчизняне законодавство можливість досягнення цих цілей, а уряд максимально інкорпорував ЦСР у ключові державні стратегічні документи і забезпечив їх виконання. Ураховуючи всеосяжний характер ЦСР, їх екологічний, економічний і соціальний аспекти, а також принцип ООН «нікого не залишити осторонь», до кола партнерів мають бути включені представники всіх секторів – державного, приватного і громадського.

«Сталий розвиток» – це такий розвиток суспільства, що задовольняє потреби нинішніх поколінь і не ставить під загрозу можливості наступних поколінь задовольняти свої потреби» [8].

Сталий розвиток належить до моделі людського розвитку, в рамках якої використання ресурсів спрямоване на задоволення людських потреб з одночасним забезпеченням сталості природних систем і навколишнього середовища, щоб ці потреби могли бути задоволені не лише для нинішнього, а й для майбутніх поколінь і поєднані з такими загальнолюдськими моральними принципами, як справедливість, солідарність, ліквідація бідності, гендерна рівність, визнання традиційних прав корінних народів тощо.

Основна мета ПРООН в Україні – підтримати Україну на шляху сталого людського розвитку, спрямованого на створення заможної, демократичної та сильної держави, в якій ніхто не залишається осторонь і враховується думка кожної особи.

Цілі сталого розвитку (ЦСР), які ще називають «Глобальними цілями» – це загальний заклик до дій, спрямованих на те, щоб покінчити з бідністю, захистити планету й забезпечити мир і процвітання для всі людей у світі [9].

15 вересня 2017 року Уряд України представив Національну доповідь [10] «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку. У доповіді представлено результати адаптації 17 глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку.

Означені 17 Цілей є розвитком успіху ЦРТ. Крім інших пріоритетів, вони також охоплюють нові сфери, такі як кліматичні зміни, економічна нерівність, інновації, стале споживання, мир і справедливість. Цілі є взаємопов'язаними – ключем до успіху в одній із них є вирішення питань, загалом пов'язаних із іншими.

Ціль 1. Подолання бідності [11]

Подолання бідності у всіх формах залишається однією з найбільших проблем, що стоять перед людством.

У світі понад 800 млн. людей не забезпечені достатнім харчуванням, чистою питною водою та засобами санітарії. Загрози, викликані кліматичними змінами, конфліктами та відсутністю продовольчої безпеки, означають, що потрібно зробити ще більше для того, щоб вивести людей із бідності.

ЦСР є амбітним зобов'язанням – завершити те, що почали, і покласти край бідності у всіх її формах і вимірах до 2030 р. Це передбачає увагу до найуразливіших прошарків населення, розширення доступу до базових ресурсів і послуг, а також підтримку громадам, які постраждали в результаті конфліктів і катастроф, викликаних кліматичними змінами.

Ціль 2. Подолання голоду [12]

Швидке економічне зростання та підвищення продуктивності сільського господарства протягом двох останніх десятиліть призвели до того,

що кількість людей, які недостатньо харчуються, скоротилася майже вдвічі. Багато країн, які розвиваються, що постійно потерпали від голоду, зараз можуть задовольнити продовольчі потреби найуразливіших груп населення.

ЦСР спрямовані на припинення всіх форм голоду та недоїдання до 2030 року і забезпечення доступу, насамперед для дітей, до поживних харчових продуктів у достатній кількості. Це передбачає стимулювання сталих методів ведення сільського господарства – підтримку дрібних фермерів і забезпечення рівноправного доступу до землі, технологій і ринків. Для цього також потрібне міжнародне співробітництво з метою залучення інвестицій в інфраструктуру і технології для підвищення продуктивності сільського господарства.

Ціль 3. Міцне здоров'я [13]

Досягнуто значні успіхи у зниженні дитячої смертності, зміцненні материнського здоров'я та боротьбі проти ВІЛ/СНІДу, малярії та інших захворювань. З 1990 року спостерігається понад 50-відсоткове зниження попереджуваних випадків смерті дітей у всьому світі. Незважаючи на такий неймовірний прогрес, щороку понад 6 млн. дітей помирають до свого п'ятого дня народження. Від попереджуваних хвороб, таких як кір і туберкульоз, щодня помирають 16 000 дітей. Сотні жінок щодня помирають під час вагітності або від ускладнень під час пологів. У багатьох сільських районах лише 56% пологів приймають кваліфіковані фахівці.

Ці смерті можна попередити за допомогою профілактики та лікування, освіти, кампаній з імунізації, а також цільових програм з охорони сексуального та репродуктивного здоров'я. Цілі сталого розвитку беруть на себе сміливе зобов'язання – до 2030 р. подолати епідемії СНІД, туберкульозу, малярії та інших інфекційних захворювань. Мета полягає в забезпеченні загального охоплення медичними послугами та наданні доступу до безпечних і доступних лікарських засобів і вакцин. Невід'ємною частиною цього процесу є підтримка наукових досліджень і розроблення вакцин.

Ціль 4. Якісна освіта [14]

З 2000 року в забезпеченні загальної початкової освіти відбувся значний прогрес у рівні грамотності.

Досягнення всебічної якісної освіти для всіх ще раз підтверджує думку про те, що освіта є одним із найпотужніших і перевірених засобів сталого розвитку. Ця мета гарантує отримання безкоштовної початкової та середньої освіти всіма дівчатками і хлопчиками до 2030 року. Вона також спрямована на забезпечення рівноправного доступу до недорогого професійного навчання, ліквідації гендерних і матеріальних розбіжностей і забезпечення загального доступу до якісної вищої освіти.

Ціль 5. Гендерна рівність [15]

Припинення всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчаток є не лише базовим правом людини – воно також має вирішальне значення для прискорення сталого розвитку. Неодноразово було доведено, що розширення прав і можливостей жінок і дівчаток справляє суттєвий позитивний вплив у всіх сферах і сприяє економічному зростанню та розвитку.

У деяких регіонах на ринку праці досі існує значна нерівність, а жінки позбавлені рівного доступу до робочих місць. Сексуальне насильство й експлуатація, нерівноправний розподіл неоплачуваного догляду за дітьми та домашньої роботи, а також дискримінація на державній службі досі залишаються значними перешкодами.

Надання жінкам рівних прав на економічні ресурси, такі як земля і власність, є життєво важливими завданнями в контексті реалізації цієї цілі. Не менше значення має забезпечення загального доступу до охорони сексуального і репродуктивного здоров'я. На сьогодні державні посади обіймають більше жінок, ніж будь-коли раніше, проте заохочення жінок-лідерів сприятиме зміцненню політики і законодавства для посилення гендерної рівності.

Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови [16]

Дефіцит води впливає на понад 40% людей у всьому світі. За прогнозами, підвищення глобальної температури, що відбувається в результаті кліматичних змін, спричинить збільшення цієї тривожної цифри. За прогнозами, до 2050 року постійний дефіцит води впливатиме щонайменше на кожного четвертого.

Забезпечення загального доступу до безпечної та недорогої питної води для всіх до 2030 року вимагає інвестування у відповідну інфраструктуру, забезпечення санітарно-технічних споруд, а також стимулювання гігієни на всіх рівнях. Захист і відновлення водних екосистем, таких як ліси, гори, болота і річки, має важливе значення для пом'якшення дефіциту води. Активніше міжнародне співробітництво також є необхідним для стимулювання ефективного використання водних ресурсів і забезпечення технологій обробки у країнах, які розвиваються.

Ціль 7. Відновлювальна енергія [17]

Зі зростанням населення у світі так само зростатиме й попит на дешеву енергію. Світова економіка, заснована на викопному паливі, а також збільшення викидів парникових газів потребують радикальних змін кліматичної системи. Це впливає на кожен континент.

Проте досі один із п'яти людей не мають доступу до електроенергії, й зі зростанням попиту потрібно суттєво збільшувати виробництво енергії з відновлюваних джерел у всьому світі.

Забезпечення загального доступу до недорогої електроенергії до 2030 року передбачає інвестиції в екологічно чисті джерела енергії, такі як енергія сонця, вітру та теплової енергії. Запровадження економічно ефективних стандартів для ширшого спектру технологій також може зменшити споживання електроенергії в будівлях і промисловості у всьому світі на 14%. Розширення інфраструктури та технологічна модернізація з метою забезпечення екологічно чистої енергії в усіх країнах, що розвиваються, є

найважливішим завданням, яке може як стимулювати зростання, так і сприяти збереженню навколишнього середовища.

Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання [18]

Упродовж останніх 25 років кількість робітників, які живуть в умовах крайньої бідності, суттєво знизилася незважаючи на тривалий вплив економічної кризи 2008 року і глобальний економічний спад.

Водночас, оскільки світова економіка досі відновлюється після кризи, можна спостерігати уповільнення темпів розвитку, поглиблення нерівності й недолік робочих місць на фоні зростання трудових ресурсів.

Цілі сталого розвитку сприяють сталому економічному зростанню, підвищенню рівня продуктивності й використанню технологічних інновацій. Важливою передумовою є стимулювання підприємництва і створення робочих місць, а також ефективні заходи задля викорінення примусової праці, рабства і торгівлі людьми. Відповідно до цих завдань мета полягає в забезпеченні повної і продуктивної зайнятості та гідної праці для всіх жінок і чоловіків до 2030 року.

Ціль 9. Інновації та інфраструктура [19]

Головними чинниками економічного зростання та розвитку є інвестиції в інфраструктуру та інновації. Понад половина населення світу живе в містах, тому все важливішими стають громадський транспорт і поновлювані джерела енергії, а також розвиток нових галузей промисловості, інформаційних і комунікаційних технологій.

Технологічний прогрес також має важливе значення для знаходження оптимальних рішень для економічних і екологічних проблем, зокрема створення нових робочих місць і підвищення ефективності використання енергії. Розвиток енергоефективних галузей промисловості, а також інвестиції і наукові дослідження та інновації є важливими чинниками, що сприяють сталому розвитку.

Понад 4 млрд. людей досі не мають доступу до Інтернету, причому 90% із них живуть у країнах, що розвиваються. Подолання цього цифрового розриву має вирішальне значення для забезпечення рівноправного доступу до інформації та знань, а також стимулювання інновацій і підприємництва.

Ціль 10. Скорочення нерівності у доходах [20]

Добре відомо, що нерівність доходів зростає, коли 10% найбагатших отримують до 40% загального світового доходу. Найбідніші 10% отримують лише від 2% до 7% загального світового доходу. У країнах, що розвиваються, нерівність зросла на 11%, якщо брати до уваги зростання населення.

Таке зростання розриву вимагає формування обґрунтованої політики для розширення прав і можливостей нижнього зрізу отримувачів доходів, а також сприяння економічній інтеграції всіх незалежно від статі, раси або етнічної приналежності.

Нерівність доходів – глобальна проблема, що вимагає глобальних рішень. Для цього потрібно вдосконалювати механізми регулювання й моніторингу фінансових ринків та інститутів, заохочувати допомогу, спрямовану на розвиток і залучення прямих іноземних інвестицій у регіони, які найбільше цього потребують. Сприяння безпечній міграції та мобільності людей також є важливим чинником подолання наявного розриву.

Ціль 11. Сталий розвиток міст та спільнот [21]

Більше половини населення світу проживає в міських районах. До 2050 року ця цифра зросте до 6,5 млрд. людей, тобто двох третин усього людства. Сталого розвитку не можна досягти без істотного перетворення того, яким чином ми будуємо міські райони і керуємо ними.

У міських районах часто зосереджена крайня бідність, а національним і міським органам влади не просто розмістити зростаюче населення на таких територіях. Досягнення безпеки і сталого розвитку міст означає забезпечення безпечним і доступним житлом, а також модернізацію нетрів. Це також передбачає інвестиції у громадський транспорт, створення зелених

громадських територій, а також удосконалення міського планування і управління у такий спосіб, що одночасно забезпечуватиме інклюзивність і загальну рівноправну участь.

Ціль 12. Відповідальне споживання [22]

Економічне зростання і сталий розвиток вимагають термінового скорочення впливу на екологію шляхом змін у виробництві та споживанні товарів і ресурсів. Найбільшим споживачем води у всьому світі є сільське господарство, адже на потреби зрошення витрачається майже 70% усіх запасів прісної води, придатної для використання людьми.

Ефективне управління нашими спільними природними ресурсами, а також методи утилізації токсичних відходів і забруднювальних речовин, є важливими цільовими показниками у досягненні цієї мети. Заохочення галузей, підприємств і споживачів до утилізації та скорочення обсягів відходів є настільки ж важливим, як і підтримка країн, що розвиваються, у запровадженні більш раціональних моделей споживання до 2030 року.

Значна частина населення у світі досі споживає настільки мало, що цього недостатньо для задоволення навіть їхніх базових потреб. Скорочення вдвічі обсягів харчових відходів на душу населення на рівні роздрібної торгівлі та споживання також має важливе значення для створення ефективнішого виробництва та ланцюгів постачання. Це може сприяти досягненню продовольчої безпеки та переходу до більш ресурсоефективної економіки.

Ціль 13. Боротьба зі зміною клімату [23]

У світі немає жодної країни, яка б не відчувала серйозних наслідків зміни клімату. Обсяги викидів парникових газів продовжують зростати: на сьогодні вони вищі на понад 50% порівняно з 1990 роком.

Скорочення льодовиків і зменшення водних ресурсів у Центральній Азії може серйозно вплинути на зрошення і виробництво гідроенергії. Молдова і південна Україна потерпають від сильних посух, які призводять до

значних сільськогосподарських збитків. Глобальне потепління різко змінює людські життя. Діяти потрібно вже зараз.

Ціль 14. Збереження морських екосистем [24]

Світові океани – їхня температура, хімічний склад, течії та живі організми – лежать в основі глобальних систем, завдяки яким Земля придатна для проживання людства. Цей життєвоважливий ресурс має надважливе значення для людства загалом, а також для протидії наслідкам кліматичних змін.

Завдяки морському і прибережному біорізноманіттю понад три мільярди людей мають засоби до існування.

Забруднення морського середовища, джерела якого є переважно наземними, досягає тривожного рівня: на кожному квадратному кілометрі океану в середньому можна знайти 13 000 предметів пластикового сміття.

Цілі сталого розвитку спрямовані на раціональне господарювання й захист морських і прибережних екосистем від забруднення, а також вирішення проблеми закислення океану. Розширення заходів щодо природозбереження й раціональне використання ресурсів океану на основі принципів міжнародного права також дозволить пом'якшити проблеми, які загрожують нашим океанам.

Ціль 15. Збереження екосистем суші [25]

Людське життя й засоби до існування залежать від землі настільки ж, наскільки й від океану. Рослини забезпечують 80% раціону людей, а сільське господарство є важливим економічним ресурсом і засобом розвитку. Ліси покривають 30% поверхні Землі; вони є життєво необхідними місцями проживання для мільйонів видів організмів і важливим джерелом чистого повітря і води. Вони також відіграють важливу роль у протидії кліматичним змінам.

Сьогодні ми є свідками безпрецедентної деградації земель, а втрати орних земель у 30-35 разів перевищують звичайні темпи. Засухи та

опустелювання також щороку зростають, спричиняючи втрату 12 мільйонів гектарів і негативно впливаючи на бідні громади у всьому світі.

Цілі сталого розвитку спрямовані на збереження і відновлення використання наземних екосистем, таких як ліси, водно-болотні угіддя, посушливі землі та гори. Зупинити обезліснення також життєво важливо для пом'якшення наслідків кліматичних змін. Необхідні термінові заходи для скорочення втрат природних середовищ існування і біорізноманіття, що є частиною нашої спільної спадщини.

Ціль 16. Мир та справедливість [26]

Без миру, стабільності, забезпечення прав людини та ефективного врядування на принципах верховенства права не можна сподіватися на сталий розвиток. Ми живемо у світі, що стає все більш розділеним. Деякі регіони досягли стійкого миру, безпеки і процвітання, тоді як інші потрапили у цикл конфліктів і насильства, що здаються нескінченними. Проте така ситуація аж ніяк не є неминучою і має бути вирішена.

Високий рівень збройного насильства й нестабільності справляють руйнівний вплив на розвиток країни. Вони негативно впливають на економічне зростання і часто викликають невдоволення та взаємні образи, що можуть тривати десятиліттями. В умовах конфлікту чи за відсутності верховенства права також поширені сексуальне насильство, злочинність, експлуатація і тортури, а країни мають вживати заходи для захисту тих, кому загрожують найбільші ризики.

Цілі сталого розвитку спрямовані на значне скорочення всіх форм насильства, а також на пошук, спільно з державними органами та громадами, довготермінових рішень для подолання конфліктів і покращення безпеки. Посилення верховенства права і зміцнення прав людини є ключовими факторами в цьому процесі, як і активізація участі країн, що розвиваються, в інститутах глобального управління.

Ціль 17. Партнерство заради стійкого розвитку [27]

Цілі сталого розвитку можуть бути досягнуті лише за умови відданості принципам глобального партнерства і співпраці. Багато країн потребують офіційної допомоги на цілі розвитку для підтримки економічного зростання й торгівлі.

Сьогодні світ є більш взаємопов'язаним, ніж будь-коли раніше. Удосконалення доступу до технологій і знань є важливим засобом обміну ідеями та розвитку інновацій. Координація політики, спрямованої на надання допомоги країнам, що розвиваються, в управлінні своїми боргами, а також залучення інвестицій до найменш розвинутих країн мають життєво важливе значення для забезпечення сталого зростання і розвитку.

ЦСР працюють у дусі партнерства й прагматизму і спрямовані на правильний вибір з метою стабільного підвищення якості життя для майбутніх поколінь. Вони містять чіткі орієнтири та цільові показники, які всі країни мають запровадити відповідно до власних пріоритетів і екологічних проблем світу загалом.

ЦСР мають стати інклюзивним порядком денним і для України, адже вони усувають основні причини бідності та об'єднують нас для запровадження позитивних змін. Можна стверджувати, що суспільство, економіка та управління України перебувають лише на старті свого відродження і потребують системних реформ, насамперед кардинального переформатування управлінських та виконавчих структур. Щодо соціально-гуманітарної сфери, то для досягнення стабільності Україні треба сконцентрувати особливу увагу на розвитку особистості й суспільства загалом. Але досягнення цих амбітних цілей є малоімовірним, якщо не відбудеться кардинальної структурної перебудови економіки України на основі ЦСР.

Тобто перетворенню глобальних Цілей сталого розвитку на стратегічні напрямки розвитку України має сприяти повна інтеграція суспільно-

політичних, соціально-економічних і екологічних питань на всіх рівнях державної політики, планування й управління.

Ця інтеграція має супроводжуватися такими умовами:

- створення дієвої системи стратегічного прогнозування і планування;
- узгодження стратегічних планів із фінансовими, людськими і матеріальними ресурсами;
- узгодження реформ, які відбуваються в країні, з адаптацією ЦСР, недопущення суперечностей між ними;
- орієнтація у власному розвитку не лише на прогрес порівняно з вихідною позицією, а й на бачення майбутньої моделі глобального світу;
- широке залучення громадськості й зацікавлених сторін до обговорення проектів стратегічних документів і врахування їх позиції;
- створення інституцій, механізмів та інструментів для практичної реалізації стратегічних документів.

Висновки з даного дослідження. За своєю сутністю цілі сталого розвитку – це амбітне зобов'язання завершити те, що розпочали та розв'язати деякі з найгостріших проблем, що стоять перед світом сьогодні. Усі 17 цілей пов'язані між собою, отож успіх у досягненні однієї з них впливає на успіх всього комплексу цілей. Так, протидія змінам клімату впливає на те, як ми використовуємо природні ресурси, що вичерпуються; натомість досягнення гендерної рівності чи поліпшення здоров'я допомагає викоринювати бідність. У свою чергу розбудова миру й формування інклюзивного суспільства зменшує нерівність і сприяє економічному процвітання. Інакше кажучи, це найкраща можливість, аби покращити життя майбутніх поколінь.

Досвід і досягнуті результати щодо реалізації ЦРТ дали цінні уроки і знання для того, щоб розпочати роботу над новими цілями. Ми можемо використати ці знання для вирішення комплексу цілей, спрямованих на розв'язання нагальних екологічних, політичних та економічних проблем, що

постали перед Україною. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року мають стати орієнтирами для розроблення проектів прогностичних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів з метою забезпечення збалансованості економічного, соціального та екологічного вимірів сталого розвитку України, про що зазначається й у відповідному Указі Президента України [28].

Перспективи подальших розвідок. Оскільки сталий розвиток є фундаментальною метою Європейського Союзу, закріпленою в установчих договорах ЄС, ратифікація та впровадження Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом практично означає для України поєднання двох шляхів – до ЄС і до сталого розвитку у форматі ЄС.

Отже, для того щоб Україна у своєму стратегічному розвитку дотримувалася загальносвітових євроцентричних напрямків і темпів глобальної трансформації, слід якнайшвидше створити систему ухвалення стратегічних рішень, що дозволить скористатися всіма перевагами глобалізації як засобу вирішення проблем усього людства й одночасно відповісти на специфічні для України виклики. Зокрема, один із них – поєднання прискореного економічного зростання і трансформації економіки на засадах сталого розвитку. Це завдання є водночас і метою, і засобом державної політики; його виконання не лише підвищить можливості України в глобальній конкуренції, а й стане джерелом фінансових ресурсів і людського капіталу для вирішення низки гуманітарних, соціальних та інтеграційних проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про Програму розвитку ООН в Україні. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>
2. Гречко Т. К., Лісовський С. А., Романюк С. А., Руденко Л. Г. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку. Навч. посіб. Херсон. Грінь Д.С., 2015. 264 с.

3. Лісовський С.А., Марушевський Г. Б., Павличенко П.Г., Руденко Л.Г., Тимочко Т.В. Проект доповіді України до конференції ООН зі сталого (збалансованого) розвитку Ріо+20. К.: Центр екологічної освіти та інформації. 2012. 60 с.
4. Аналіз державних стратегічних документів України щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 року: Аналітична доповідь. К. Інститут суспільно-економічних досліджень, 2017. 84 с
5. Громздова Л., Громоздов В. Глобальні цілі сталого розвитку в регіональній політиці України. URL: http://ierjournal.com/journals/27/2018_8_Hromozdova_Hromozdov.pdf
6. Кононенко О. Ю. Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник. К.: ДП «Прінт сервіс». 2016. 109 с.
7. Як з'явилися цілі сталого розвитку. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/background.html>
8. Сталий розвиток. URL: <http://www.zhiva-planeta.org.ua/diyalnist/staluy-rozvtok.html>
9. Що таке цілі сталого розвитку?. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>
10. Цілі Сталого Розвитку: Україна. Національна доповідь 2017. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf
11. Стефанов Л. Подолання бідності. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-1-no-poverty.html>
12. UNPD Belarus. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-2-zero-hunger.html>
13. Гетьман А. Міцне здоров'я. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-3-good-health-and-well-being.html>
14. Міненко С. Якісна освіта. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html>
15. Ратушняк О. Гендерна рівність. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-5-gender-equality.html>
16. Харченко Т. Чиста вода та належні санітарні умови. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-6-clean-water-and-sanitation.html>
17. Харченко О. Відновлювальна енергія. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-7-affordable-and-clean-energy.html>
18. Ляпаштіца А. Гідна праця та економічне зростання. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-8-decent-work-and-economic-growth.html>
19. Ратушняк О. Інновації та інфраструктура. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-9-industry-innovation-and-infrastructure.html>
20. Ратушняк О. Скорочення нерівності. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-10-reduced-inequalities.html>
21. Ратушняк О. Сталий розвиток міст та спільнот. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-11-sustainable-cities-and-communities.html>

22. Валішвілі В. Відповідальне споживання. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-12-responsible-consumption-and-production.html>
23. Ратушняк О. Боротьба зі зміною клімату. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-13-climate-action.html>
24. Савенко О. Збереження морських екосистем. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-14-life-below-water.html>
25. Шевелев В. Збереження екосистем суші. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-15-life-on-land.html>
26. Мир та справедливість. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-16-peace-justice-and-strong-institutions.html>
27. Ратушняк О. Партнерство заради стійкого розвитку. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-17-partnerships-for-the-goals.html>
28. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>

ANNOTATION

Durman Olena. Associate Professor of the Department of Public Administration and Local Self-Government Kherson National Technical University, Candidate of Sciences in Public Administration

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS AS A STRATEGIC DIRECTION OF UKRAINE'S DEVELOPMENT FOR 2015-2030 years.

The introduction of the principles of sustainable development requires the formation of a strategic vision of development directions, which should be based on a new philosophy of thinking and new aspects of political activity. The transition to the principles of sustainable development will require profound structural changes in management and new working methods in various fields of economic, social and political life.

The sustainable development management system should be based on a model of public administration, which involves the constructive interaction of state, public and private structures. The introduction of such a model is associated

with the implementation of a number of complex managerial tasks, such as the formation of a common vision for the development of the country, industries and regions; determination of strategic goals and development priorities; Strengthening institutions aimed at stakeholder participation in decision-making, intersectoral and interregional interaction and long-term planning, taking into account the interests of future generations; making agreed decisions with stakeholder participation and the like.

The aim of the article is to conduct a theoretical analysis of the Sustainable Development Goals of the point of view of public administration with the aim of forming strategic directions for the development of Ukraine for 2015-2030.

Sustainable development is the development of a society that meets the needs of current generations and does not jeopardize the ability of future generations to satisfy their needs.

Sustainable development refers to the model of human development, in which the use of resources is aimed at meeting human needs while ensuring the sustainability of natural systems and the environment so that these needs can be met not only for the present, but also for future generations and combined with such universal moral principles like justice, solidarity, poverty eradication, gender equality, recognition of the traditional rights of indigenous peoples and the like.

The main goal of UNDP in Ukraine is to support Ukraine on the path of sustainable human development, aimed at creating a rich, democratic and strong state in which no one is left behind and takes into account the opinions of each and every one.

The Sustainable Development Goals (SDGs), also called “Global Goals”, are a common call for action to end poverty, protect the planet and ensure peace and prosperity for all people in the world.

In essence, the goals of sustainable development are an ambitious commitment to complete what we have begun and to solve some of the most acute problems facing the world today. All 17 goals are interconnected, therefore success

in achieving one of them affects the success of the whole complex of goals. Countering climate change affects how we use natural resources, are exhausted; instead of achieving gender equality or improving health, it helps to eradicate poverty. In turn, the development of peace and the formation of an inclusive society reduces inequality and contributes to economic prosperity. In other words, this is the best opportunity to improve the lives of future generations.

So, in order for Ukraine to adhere to global Eurocentric directions and the pace of global transformation in its strategic development, it is necessary to create a strategic decision-making system as soon as possible, will allow to take advantage of globalization as a means of solving the problems of all mankind and at the same time respond to the challenges specific to Ukraine. In particular, one of them is a combination of accelerated economic growth and economic transformation based on the principles of sustainable development. This task is both a goal and a means of public policy; its implementation will not only increase Ukraine's opportunities in global competition, but also become a source of financial resources and human capital for solving a number of humanitarian, social and integration problems.

Key words: public administration, global governance, UN Sustainable Development Goals, UNDP, strategic directions.

References:

1. Pro Prohramu rozvytku OON v Ukrayini. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>
2. Hrechko T. K, Lisovs'kyi S. A., Romanyuk S. A., Rudenko L. H. Publichne upravlinnya v zabezpechenni staloho (zbalansovanoho) rozvytku. Navch. posib. Kherson. Hrin' D.S., 2015. 264 s.
3. Lisovs'kyi S.A., Marushevs'kyi H. B., Pavlychenko P.H., Rudenko L.H., Tymochko T.V. Proekt dopovidi Ukrayiny do konferentsiyi OON zi staloho (zbalansovanoho) rozvytku Rio+20. K.: Tsentr ekolohichnoyi osvity ta

informatsiyi. 2012. 60 s.

4. Analiz derzhavnykh stratehichnykh dokumentiv Ukrayiny shchodo vrakhuvannya adaptovanykh dlya Ukrayiny Tsiley Staloho Rozvytku do 2030 roku: Analitychna dopovid'. K. Instytut suspil'no-ekonomichnykh doslidzhen', 2017. 84 s

5. Hromzdova L., Hromozdov V. Hlobal'ni tsili staloho rozvytku v rehional'niy politytsi Ukrayiny. URL: http://iejournal.com/journals/27/2018_8_Hromzdova_Hromozdov.pdf

6. Kononenko O. YU. Aktual'ni problemy staloho rozvytku: navchal'no-metodychnyy posibnyk. K.: DP «Print servis». 2016. 109 s.

7. Yak z'yavylsya tsili staloho rozvytku. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/background.html>

8. Stalyy rozvytok. URL: <http://www.zhiva-planeta.org.ua/diyalnist/staluy-rozvutok.html>

9. Shcho take tsili staloho rozvytku?. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals.html>

10. Tsili Staloho Rozvytku: Ukrayina. Natsional'na dopovid' 2017. URL: http://un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf

11. Stefanov L. Podolannya bidnosti. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-1-no-poverty.html>

12. UNPD Belarus. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-2-zero-hunger.html>

13. Het'man A. Mitsne zdorov'ya. URL: <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-3-good-health-and-well-being.html>

14. Minenko S. Yakistna osvita. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-4-quality-education.html>
15. Ratushnyak O. Henderna rivnist'. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-5-gender-equality.html>
16. Kharchenko T. Chysta voda ta nalezhni sanitarni umovy. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-6-clean-water-and-sanitation.html>
17. Kharchenko O. Vidnovlyuval'na enerhiya. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-7-affordable-and-clean-energy.html>
18. Lyapashtitsa A. Hidna pratsya ta ekonomichne zrostannya. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-8-decent-work-and-economic-growth.html>
19. Ratushnyak O. Innovatsiyi ta infrastruktura. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-9-industry-innovation-and-infrastructure.html>
20. Ratushnyak O. Skorochnya nerivnosti. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-10-reduced-inequalities.html>
21. Ratushnyak O. Stalyy rozvytok mist ta spil'not. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-11-sustainable-cities-and-communities.html>
22. Valishvili V. Vidpovidal'ne spozhyvannya. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-12-responsible-consumption-and-production.html>
23. Ratushnyak O. Borot'ba zi zminoyu klimatu. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-13-climate-action.html>

goals/goal-13-climate-action.html

24. Savenko O. Zberezhennya mors'kykh ekosystem. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-14-life-below-water.html>

25. Shevelev V. Zberezhennya ekosystem sushi. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-15-life-on-land.html>

26. Myr ta spravedlyvist'. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-16-peace-justice-and-strong-institutions.html>

27. Ratushnyak O. Partnerstvo zarady stiykoho rozvytku. URL:
<https://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home/sustainable-development-goals/goal-17-partnerships-for-the-goals.html>

28. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrayiny na period do 2030 roku : Ukaz
Prezydenta Ukrayiny vid 30 veresnya 2019 roku № 722/2019. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019>